

EMO'dan...

Bülent Pala

EMO 47. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı

Değerli Meslektaşlarım,

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) 47. Dönem faaliyetleri kapsamında son dergimizi hazırladığımız süreçte, yüksek elektrik zamları, hayat pahalılığı ve devam eden Koronavirüs pandemisinin üzerine Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri harekâtıyla başlayan savaş da eklendi. Öncelikle içinde bulunduğumuz zor şartlarda birlikte görev yaptığımız Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Onur Kurulumuza; tüm şubelerimizin yönetim kurullarına, komisyonlarımıza ve çalışma gruplarımıza teşekkür ediyorum. Şubelerimizde yeni görev alan arkadaşlarımıza ve 9-10 Nisan 2022 tarihlerinde yapılacak 48. Olağan Genel Kurulumuzda seçilecek EMO Yönetim Kurulu'na başarılar diliyorum.

2022 yılbaşı itibarıyla elektrik fiyatlarına yapılan fahiş oranlardaki zamlar elektrik faturalarının olağanüstü yükselmesine neden olmuş, tüm sektörlerde pahalılık ve fiyat artışı olarak yansımıştır. Yurttaşların fatura isyanına karşılık iktidarın elektrik üretim ve dağıtım şirketleriyle yaptığı görüşmeler de fayda etmemiş, şirketlerin geri adım atmaması üzerine tüketim limitleri ve vergi oranlarına yönelik düzenlemeler yapılmıştır. İktidar önce meskenlerde düşük tarife tüketim limitini aylık 150 kWh'ten 210 kWh'e, daha sonra da 240 kWh'e çıkartmıştır. Ticarethane statüsündeki elektrik abonelerinin günlük 30 kWh, aylık 900 kWh'e kadar tüketimi olan ilk dilimine yüzde 25 indirim yapılırken, meskenler ile tarımsal sulamada kullanılan elektrikten alınan KDV yüzde 18'den yüzde 8'e çekilmiştir. Elektriğin birim fiyatı ile dağıtım bedelinde ise herhangi bir indirime gidilmemiştir.

Bu düzenlemeler, şirketlerin karına dokunulmadan, kamu tasarruflarıyla faturaların düşürülmeye çalışıldığını göstermektedir. Söz konusu şirketlerin zararına çalışmadığı ortadayken, iktidar temsilcileri elektrik maliyetlerinin yüzde 50'sini de devletin ödediğini söylemekte, bu durum şirketlerin devlet tarafından da sübvansiyon edildiklerini göstermektedir.

Oysa özelleştirmelere, sübvansiyonlar ve borçlanmalardan kaynaklı kamu finansman yükünün azaltılması gerekçe olarak gösterilmişti. Özelleştirmeler ile mevcut kaynakların etkin kullanılacağı, hazine üzerindeki yükün kalkacağı ve bu işletmelerin sübvansiyonlara ihtiyaç duymayacak konuma gelecekleri iddia edilmişti. Serbest piyasa ekonomisi içindeki rekabet unsurunun verimli çalışma ortamı sağlayacağı, suni fiyat artışları yaşanmayacağı böylece sık sık zam yapılmasından vazgeçileceği için de enflasyon baskısının azalacağı, kamuoyuna sunulan diğer iddialardı. Bugün geldiğimiz noktada özelleştirmeler için dile getirilen iddiaların tümünün gerçek dışı olduğu ortaya çıkmıştır.

Özelleştirme ve serbest piyasa uygulamalarının elektrik hizmetini pahalılaştırdığı gerçeği ortadayken AKP iktidarı ders almamaktadır. Resmi Gazete'de 9 Mart 2022 tarihinde yayımlanan Cumhurbaşkanı kararıyla Tekirdağ Marmara Ereğlisi Doğalgaz Çevrim A ve B santralleri satışa çıkarılmıştır. Bir yandan EÜAŞ özel şirketlerden elektrik satın almak için ihaleye çıkarken, EÜAŞ'ın kapasitesinin yüzde 4,5'ini oluşturan santrallerin özelleştirilmesi kararı alınması akıl dışıdır. Kısa vadede sıcak para arayışındaki iktidar, günü kurtarma amaçlı öngörüsüz kararlar almakta ve enerji alanında büyük sorunlara yol açmaktadır.

EMO olarak daha önce de defalarca söylediğimiz gibi, özelleştirmeler ve serbest piyasa; ucuz, kaliteli ve sürekli elektrik değil, tam tersine pahalı, kalitesiz ve büyük kesintilere yol açan karanlığı Türkiye'ye getirmiştir. Son olarak Isparta'da yaşanan uzun süreli kesintiler bunun canlı örneğidir. Enerji zamlarıyla birlikte her alanda yükselen fiyatlar, enflasyonun ağır baskısı ve yaşanan kriz, elektrik hizmetinde ka-

munun belirleyici olması gerektiğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Enerji sektörünün hızla kamulaştırılması gerekmektedir.

Diğer yandan 2005 yılında "en başarılı özelleştirme" balonuyla yüzde 55 hissesi Oger Telekomünikasyon A.Ş.'ye (OTAŞ) satılan Türk Telekom (TT), 17 yıl sonra; içi boşaltılmış, aşırı borçlandırılmış, yatırımları ihmal edilmiş ve sorunlar yumağı haline getirilmiş halde Türkiye Varlık Fonu'na (TVF) 1 milyar 650 milyon dolar karşılığında devredilmiştir. TT'nin özelleştirilme kararı, satış süreci, temettülerle içinin boşaltılması, bankalara devri ve TVF'ye satışının tamamında hata, şeffaflık noksanlığı, usulsüzlük ve neticesinde açık kamu zararı vardır. EMO olarak baştan beri söylediğimiz gibi faturanın halkın sırtına yüklenmesi doğru değildir. Sürecin başından itibaren yaşanan tüm yolsuzluk ve usulsüzlüklere göz yuman, denetim ve müdahale yetkisini kullanmayan siyasi iktidar başta olmak üzere kamu adına TT'de yöneticilik yapan tüm sorumlular bu konuda hesap vermelidir.

Değerli Meslektaşlarım,

Uzun süredir Rusya ile Ukrayna arasında körüklenen gerilim savaşa dönüşmüştür. ABD liderliğindeki NATO'nun yayılcı politikaları ve Rusya'nın bölgedeki hegemonya mücadelesi yakın dönemdeki pek çok örnekte olduğu gibi bugün de Ukrayna'da kanlı bir sürecin başlamasına neden olmuştur. Rusya'nın saldırıları sonucu çok sayıda ölüm ve ağır yıkımlar yaşanmıştır. Bizler biliyoruz ki, savaşın kışkırtıcısı, sömürgeci ve yayılcı emperyalistler bu süreçte kasalarını doldurmaya bakarken, savaştan en çok bölge halkı zarar görecektir.

Savaş, sadece ölüm, acı ve gözyaşı getirir. Dünyamızı, ekosistemi, doğayı tahrip eder; daha fazla açlık, yoksulluk ve göçe yol açar. Rusya'nın saldırıları derhal durdurulmalı, uluslararası kamuoyunun baskısıyla halkların barış ve kardeşlik içinde yaşamasını sağlayacak politikalar devreye sokulmalıdır. Dünya ölçeğinde silahlanmayı ve yayılmayı esas alan politikalardan vazgeçilmelidir.

"Yurtta barış, dünyada barış" ilkesi doğrultusunda, savaşı, sömürsüz, barış içinde bir dünya çağrımızı EMO olarak bir kez daha yineliyoruz.

Değerli Meslektaşlarım,

Dünyada ve ülkemizde son 2 yıldır devam eden Koronavirüs pandemisi nedeniyle hâlâ her gün onbinlerce yeni vaka ve yüzlerce ölüm olayı yaşanmaktadır. Durum böyleyken iktidar tarafından sanki pandemi bitmiş gibi hareket edilmeye başlanmış, halk sağlığı önlemlerinde gevsemeye gidilmiştir. Resmi verilerde 3 doz aşılama yapılan nüfus oranı yüzde 35 civarındadır. Bu düşük orana ve aşılamanın etkisinin zamanla azaldığı gerçeğine rağmen HES kodunun kaldırılması, bulaştırmacılığı olan bireylerin toplumla temasını artırarak, COVID-19 olgu sayısı ve ölümlerin yükselmesine sebep olabilecektir.

Daha önce erken atılan "normalleşme" adımlarının yarattığı olumsuzluklar halen akıllardadır. Türk Tabipler Birliği, ülkemizde salgından korunma önlemlerinin yetersizliğinden dolayı her gün yüzlerce önlenebilir ölüm yaşanırken; şu anda aşılama oranı iyi olan ülkelerin aldığı kararlar emsal gösterilerek, tüm önlemlerin dayanağı olmadan kaldırılmasının bilimsel olmadığını açıklamıştır. Zaten yanlış politikalarla yönetilen pandemi döneminin, bu gevsemelerle daha da olumsuz bir sürece dönüşmemesi için acil önlem alınmalıdır.

Dergimizin, Genel Kurul öncesinde çıkarttığımız bu son sayısında, elektriğe yapılan yüksek zamlarla bağlantılı olarak elektrik enerjisi konusunu dosya olarak işliyoruz. Dergimize emeği geçen, katkı koyan tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

EMO'nun, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da onurlu çizgisinde meslek ve meslektaşlarının çıkarlarını toplumsal yararlarla bütünleştirerek mücadelesini sürdüreceğine olan inancım, EMO 48. Dönem Olağan Kurulu'nun başarıyla geçmesini diliyorum.

Saygılarımla